

[Finansministeren.]

ligvis, at fra nu af maa den videre Genopbygning stort set finde Sted ved vore egne Kræfter. Den Opgave, der ligger for os, er betydelig. Efter Beregninger, jeg har faaet foretaget i Finansministeriet, kan man skønne, at vi trænger til en ekstraordinær Investering til Udfyldelse af de Huller, der er opstaaet under Krigen, paa i hvert Fald en 5—6 Milliarder Kroner eller deromkring. Naar dette Beløb er mindre end det, vi har udbetalt for tysk Regning, plus det, der er ødelagt eller fjernet af Tyskerne, hænger det naturligvis sammen med, at en ikke ringe Del af de Tab, som Besættelsen paaførte Landet, blev baaret under selve Krigen og Besættelsen, baaret dels ved, at vi bestilte mere, end vi havde gjort før, idet Beskæftigelsen jo steg, og dels ved, at vi maatte nedsætte Levefoden, til Dels ret betydeligt, i det sidste Krigsjaar. Men der mangler altsaa stadig meget.

Hvad betyder nu en ekstra Investering paa 5—6 Milliarder eller deromkring? Tallet er naturligvis meget skønsmæssigt. Ja, det betyder, at vi til Byggeri, baade til Boligbyggeri og til produktionsmæssigt Byggeri, til Maskinanskaffelser, til Bygning af Skibe og Jernbaner o. s. v. skal bruge saa stort et ekstra Beløb i den kommende, helst ikke for lange Aarrække.

For at bedømme, hvor meget det betyder, har jeg i Finansministeriet yderligere faaet udarbejdet noget, som man kunde kalde et forsøgsmæssigt Budget for det danske Samfund, for at se, hvad vi her i Landet maa regne med som det normale Omfang af Forbrug og Investering og Produktion paa et Aar. Jeg understreger, at det er forsøgsmæssigt, fordi det naturligvis er noget, man kun kan bedømme med ret stor Usikkerhed, navnlig naar det er første Gang, man gør det. Men det er vigtigt, at man ved lidt om, hvor man er henne, og derfor har jeg trods den Risiko, der er ved det, alligevel gjort Forsøget.

Man kan da formentlig skønne, at det, man kunde kalde Danmarks Brutto-Nationalindkomst — saaledes som denne er beregnet gennem en Række Aar af Statistisk Departement —, i Aaret 1946 ligger paa tæt op imod 13½ Milliard Kroner. Dette skulde være Værdien af det økonomiske Arbejde, af Produktionen her i Danmark uden Fradrag af Afskrivninger paa Produktionsapparatet. Til denne vor egen Produktion har der altsaa i dette Aar været føjet en Merindførsel. Jeg vil antage, at naar man fra Merindførselen trækker de Indtægter, vi har haft udefra gennem Skibsfart og

paa anden Maade, og endvidere den Eksport, som det i Virkeligheden er, at vi har underholdt 200 000 tyske Flygtninge — det er en Slags indenlandsk Eksport —, saa har det Nettotilskud, vi har faaet fra Udlandet, været paa ½ Milliard eller lidt mere, saaledes at der til Raadighed for det danske Samfund af udenlandsk og indenlandsk Oprindelse i dette Aar har været omkring 14 Milliarder. Dette har staaet til Raadighed for Forbrug og Investering; jeg vil antage, at Forbruget har ligget paa det nærmeste paa 12½ Milliard, og at Investeringen har været omkring 1½ Milliard. Denne Investering ligger ikke ret langt fra det, man i Dag maa anse for den normale aarlige Brutto-Investering her i Landet, saaledes at man altsaa kan sige, at vi dog nu er kommet i Gang med Investeringen, men vi har næppe i Aar præsteret mere, eller i hvert Fald ikke væsentlig mere, end hvad der vilde være et normalt Aars Investering. Der er altsaa ikke noget væsentligt Bidrag til at fylde det store Hul fra Krigsaarene, og dertil kommer jo, at den Investering, vi har haft, for en Del er mulig gjort ved Merindførselen.

Man kan da sige det paa den Maade, at Spændvidden mellem Produktionen her i Landet, som væsentlig er omtrent 13½ Milliard, og Forbruget, som er omkring 12½ Milliard, i dette Aar kun har været ca. 1 Milliard. Men alene en normal Investering vil kræve ca. 1½ Milliard, og da vi i en overskuelig Aarrække har Hullerne fra Krigsaarene at fylde, skulde vi vel gerne op paa i hvert Fald 2 Milliarder. Det er derfor vigtigt, at Afstanden mellem Produktion og Forbrug bliver større, end den er i Dag.

Som jeg andetsteds har haft Lejlighed til at fremhæve, er Spørgsmaalet om Import og Eksport jo for saa vidt noget sekundært — det er Følgen af Forskellen mellem Forbrug og Produktion. Et Samfund genopbygger sit Apparat, naar Produktionen er tilstrækkelig meget større end Forbruget til, at der kan blive den fornødne Investering; hvis Afstanden er for lille, kommer der ikke den fornødne Genopbygning. Naar vi ikke er naaet videre, end vi er, hænger det utvivlsomt sammen med, at Forbruget herhjemme er steget meget betydeligt i de halvandet Aar, der er gaaet siden Befrielsen; jeg tror ikke, jeg tager meget fejl, naar jeg siger, at Forbruget i 1946 har været en Snes Procent større end i 1945, selv om det naturligvis maa være noget meget skønsmæssigt. Man kan vel nok sige, at vi har haft mere travlt, end godt var, med at forøge Forbruget.

Dette hænger utvivlsomt sammen med